

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Practici Tractatus, De Legibus

Marchius, Ewald

Coloniæ Agrippinæ, 1660 [erschienen] 1661

Cap. XXXII. An consuetudo rationabilis possit inducere legem non scriptam, & quid ad eam in tali casu requiratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42256

Innocentius in capit. cū Dilectus de Consuetudine. Panormitanus in capit. ult. & capit. 1. de Feudis & pace Antoninus l. part. tit. 6. §. 4. Sylvester verbo Cōsuetudo q. 4. & alij summiſtæ ad idem verbum.

Et probari poteſt, quia Præſcriptio legitima contra Eccleſiam requirit tempus 40. annorum juxta Capitulum ad aures, cum alijs tit. de Præſer. Conſuetudo autem contra Canones poteſt merito dici contra Eccleſiam, cum ſit contra Eccleſiaſtica Jura, & ideo ejus Præſcriptio, ut ſit legitima, debet eſſe quadragenaria.

C A P U T XXXII.

An Conſuetudo rationabilis poſſit inducere Legem non ſcriptam, & quid ad eam in tali caſu requiratur.

Reſpondeo, quod poſſit inducere legem non ſcriptam, ubi Lex non erat, idque tum via conniventia, tum via Præſcriptionis Suarez lib. 7. de legibus cap. 16. addens, quod etiam poſſit Legem pœnalem inducere, ubi in primis hoc

Notandum eſt, quod licet conſuetudo facti, aliquando ſit irrationabilis, v. g. quia actus ſunt contra Legem naturæ, aut divinam, vel contra honeſtatem. Nunquam tamen conſuetudinem Juris poſſe eſſe irrationabilem,

ſicut
aut in
ipſo
que C
frequ
Juris
obtin
& ce
de qu
quæ
& ex
ereta
R
ratio
requ
ve ac
circa
mun
curr
lunt
C
fuet
ben
den
ade
puli
tum
alliu

sicuti LEX non potest esse irrationabilis, aut iniqua: quia, quemadmodum LEX eo ipso, amitteret rationem LEGIS; ita quoque Consuetudo, quantumcunque diu fuisset frequentata, si sit irrationabilis, non potest Juris, sive LEGIS non scriptæ rationem obtinere. Conclusio autem est communis & certa, & patet ex utroque Jure ff. LEGE, de quibus supra cit. cum aliquot seqq. & cod. quæ sit longa Consuetudo fere per totum, & ex toto tit. de Consuetudine tum in Decretalibus, tum in Sexto.

Ratio reddi potest: quia, in consuetudine rationabili, possunt concurrere omnia, quæ requiruntur ad Jus aliquod inducendum sive ad LEGEM ferendam. Quia potest esse circa materiam honestam & utilem communi bono, ut per se constat, & potest concurrere legitima potestas, ac simul etiam voluntas ejus qui potestatem habet.

Quæ in primis manifesta sunt, si sit consuetudo populi liberi, Superiorem non habentis: nam in tali populo, potestas est, condendi LEGES, & ejus voluntas quoque adest, nam, ut censeatur esse Consuetudo Populi liberi, debet concurrere major pars, tum Populi communis, tum Magistratus, in alius observatione. In cæteris vero ad vo-

luntatem Populi, sive majoris ejus partis, accedit consensus Principis, vel per Consuetudinis approbationem, vel aliquibus ejus iudiciis demonstratam, vel ipso Jure declaratam.

Observandum hic est, quamvis vis Consuetudinis obligandi, procedat maxime ab eo, qui LEGES instituendi, habet potestatem nihilominus tamen, hic valde attendendum esse, ad Populi sensum, & intentionem, quia LEGISLATOR, censetur hic se accommodare Populi voluntati, & ei quasi mutare potestatem, inducendi Jus, sive se habere, tanquam approbans, & confirmans, quod populus intendit & agit.

Unde ad hunc effectum LEGIS inducendae, non satis est, quod Populus aliquamdiu frequentet, quomodolibet actus aliquos, sed oportet, quod ita frequentet, ut intendat Consuetudinem inducere, propter communem utilitatem, vel honestatem Religionis, & Consuetudinem quidem obligantem: nam de ratione LEGIS in communi est, quod sit intenta à Principe, unde etiam, hoc ad rationem Juris Consuetudinarii requiritur, quod sit à Populo intentum: quia Princeps, hic non censetur concurrere, nisi secundum Populi intentionem.

Ad-

Addidi, quod debeat intendi, non tantum, ut Consuetudo quædam fiat, sed etiam, ut nascatur obligatio. Ita enim docet Glossa in Capit. Frustra d, ff. 8. ubi dicit, ad Consuetudinem necessarium esse, ut eo animo & intentione servetur, ut Jus in posterum fiat. Hinc multæ sunt laudabiles Consuetudines antiquæ in Populo Christiano, quæ tamen vim LEGIS non habent, neque obligant ad sui observationem.

C A P U T XXXIII.

Quantum temporis requiratur, ut Consuetudo LEGEM inducat?

Respondeo: ut viâ quasi Præscriptionis id fiat, requiri tempus decem annorum, illudque etiam sufficere, non tantum in materia civili, sed etiam in materiâ Canonicâ, modo non sit contra aliquem Canonem jam constitutum. Ita docet Glossa locis supra cit. & Panormitanus similiter cum aliis Canonistis. Item Covarruvias li. 1. variarum cap. 17. num. 8. Et Navarrus in summâ cap. 13. n. 19. Et quidem, quod in materiâ civili, ita res se habeat, manifestum est, quia, uti supra dictum, Jus Civile. sive ad LEGEM inducendam, sive abrogandam, per consuetudinem, requirit tempus longævum, cujusmodi
decla-